

Q. M. II, 173.

h. 48, 12.

X 1879509

Q. D. B. V.

De

NOBILITUM INSIGNIBUS,

PRÆSIDE

CONRADO SAMUELE

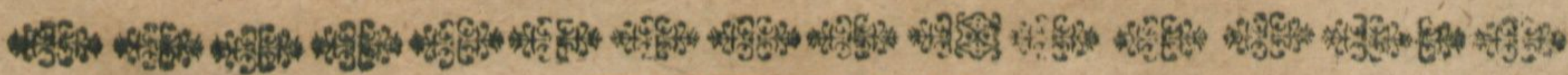
SCHURZFLEISCH,

Disputabit

JULIUS ALBERTUS à ROHR,
EQ. MISN.

IN AUDITORIO MAJORI,

KALEND. MART. A. MDC LXXI.

WITTENBERGÆ,

Typis MATTHÆI HENCKELII, Acad. Typogr.

ANNO M DC. LXXXV.

1671

1671

11. 12. 1875
11. 12. 1875

NOBILISSIMO
INSTRUMENTIS
COMITADO SAMUELIS

pl
à
N
in
or

ve
un
us
as

I. N. J.

I.

Noti sunt magnorum fluminum
cursus; scaturigines vero obscu-
ræ, fontesque unde derivantur.
Constat insignia dari, eorumque
hodie usus invaluit longe am-
plissimus. Primordia ut alibi, ita hic, si res
à sua repetenda origine est, maxime latent.
Nam quod ego quidem sciam, pauci hætenus
in hanc incubuerunt curam, ut rimarentur
origines Insignium gentilitiorum.

II.

Sed utar occasione, & manum rei admo-
vebo. Sunt, qui ab Heberi posteris Insigni-
um initia ducant asserantque eo ipso, Davidem
usurpasse in insignibus leonem. Nec de est
asserto ratio neque forte hic prætermittenda.

A 2

Con-

Confecerat Leonem, magno impetu in se ir-
ruentem. Hinc quanta Fortitudinis opinio
omnium animos suspensos tenuit, tantum ad
capienda Insignia momentum fuit. Atque ex
ea forte causa signum Leonis usurpatum, sive
ut intrepidi animi argumentum, sive ut rei
pulchrè gestæ indicium esset *i. Sam. XVII. 37.*
Aliorum conjecturas non affero. Nam aut
alienioris exempli sunt, aut non satisfaciunt.
Imò verò quicquid hujus in uniuersum est, li-
benter missum facio, quod recordari hic subit
perquam lubricum esse, ac nulli certe funda-
mento innixum, quod in parte hujus instituti
depromitur ab Hebræis. Præterea ab horum
partibus recedo, qui prima gentilitii moris
vestigia extitisse apud Ægyptios ajunt. Ab
illis perinde dissideo, quotquot à Caribus,
ac Trojanis repetunt. Sed verò exquisitio-
res esse volunt, qui Cyrum referunt, ut primum
inter Persas studii equestris, ita haud dubium
gentilis, ut credunt, dignitatis autorem. At-
que hic valet testimonium Xenophontis *i.*

παίδ,

παῖδ, seu aliquando conjectura magis. In Germania nostra evidentius in Henrico Aucupe exemplum est. Idem ut ludis Eqvestribus, ita gentilitiis honoribus decus atque robur addidit inter suos. Propius accedunt illi, qui veros Insignium natales à cultiorum gentium moribus arcessunt. Nempe homines factis, familias insignibus distingvi a vitæ gentium consuetudinis fuit. Consuetudines postea exceperunt Leges, & exempla sæpe numero in literas redacta, ut autoribus suis honori, posteris admirationi essent.

III.

Cæterum quid assumendis insignibus fecerit locum, ab aliis reddi aliter solet. Qui rectè rem investigant, plures post originem causas exponunt. Dum verò hic originem dico, una denoto Nativitatem. Cujus occasione Alexander M. sua sibi Insignia excogitavit. Is Olympiadem matrem à Dracone sub specie Jovis compressam, seq; ex illo genitum credebatur. Igitur arcessere inde insignia sibi & effigiem appingere Draconis cœpit. Conferri eo Dotiss.

Etiss. Camerarius potest, op. subcis. c. 69. De familia Principum Hennebergensium refert Chronici Hennebergici autor Lib. 1. Cap. 3. Gallinæ imaginem in Insignibus incisam habuisse. At postquam procedente tempore stirpis origo repetita à Columniis est, auctum insigne, & disco gentilitio inserta Columnæ albæ Coronam sustinentis effigies. De cætero originem Columniorum non ex Italia arcesimus, sed ex Germania, id est, ex Zollerensium stirpe. Vid. Aut. Hist. Aug. in Interreg. post Frid. II. & Henr. VII. Sunt tamen alii, qui eos ducant à Guelphis. Neque vero Columnii hi confundendi cum Equitibus Ordinis illius, quem vocant, di Colonna. Kranichf. cap. 16. de eqvitib.

Diutius ferme quam attinet circa originem hæsi. De reliquis multo brevius tradam. Subit hîc oculos vitæ, quod quisque sectatur, genus. Alii à vomere atque aratro insignibus materiam fecerunt. Hoc Gordio illi usu probatum memini. Is ab infimo vitæ genere & cultu pastorali, ad regium progressus, nondum
con-

connexuit, indicium prioris status, & omen futuri. Vestitum insigne aratri imagine, illigatis funiculis conspicuum, ac monumentum adeo ante actarum rerum.

IV.

Adhæc servatæ fide pretium Nobilitas fuit. Conferri eò Michael Ritus Neapolitanus potest. L. 3. de Reg. Hispan. Hodieqve Gallia insignia multa ostentat fidelis erga Reges obsequii monumenta. Præterea expeditiones sacræ originem insignibus præbuerunt. Honoris causa nominamus Comitem Schirensen Eckardum, qui & bello inter fuit contra Saracenos, & rem præclare gesit, & meruit insignia. Dignus ille Bajoaris honos, cujus fructus ad hodiernos Bavariæ Duces redundavit. De cætero composuit res Eckardi Andreas presbyter, in recensendis Bavariæ ducibus minime negligens scriptor, neqve indignus, unde excerpere, quod serviret instituto.

V.

Quod etiam meritis effectum sit, ut insignia conferrentur, allegamus Ebersteinios Dynastas,
hoc

hoc titulo evectos ad Insignium honorem. Argumento est tota rubra interlucente coeruleo Sapphiro insignis. Sæpe etiam venit usu, ut quemadmodum nomina, ita insignia efformentur. Documento hic sunt familiæ Columniorum, Malliorum, & id genus complurium apud Gallos, ut refert Moreau Gallus. Vir in hoc argumento versatissimus, in lib. sub tit. Des armoires de France, Chap. 1. Non piget recensere hic Alefeldios, Schleinitzios, quorum nomina insignibus, insignia nominibus exprimuntur. De Schleinitziis certe memini, vidisse in insignibus ipsorum tres Rosas, quas à nomine sortitos credo, & ut credam, multa me hortantur. Nomen Venedæ est gentis. VVendi enim, quos vulgo dicimus, rosam pulcherrimam efferunt familiari sibi nomine *Schleinitz*. Unum hic in transcurso addendum, omnia ea aut VVendicam præferre originem, aut in VVendica prædia successionem, quæ terminantur literis *itz/witz/nitz*. In quam rem conferre licet Laurentium Peccensteinium in Theatr. Sax. Part. 1. c. 11. P. Albinum M. Chr. Tit. 11. VI.

VL

Constat quoque, literarum studiis nobilitatem esse paratam, cujus rei testis locupletissimus Cassiodorus est. Jam dudum enim Carolus V. Angliæ Rex consummatæ doctrinæ laudem insignibus repensavit. Inter exempla erit quidam Carni nomine insignibus donatus à prædicto rege. Præter literas alii ad Nobilitatem gradus fuere, de quibus exposuit Juris consultissimus Vir Sinibaldus Vbaldus ax. 19. 20. 21. &c. Justitia eo evexit Pitacum, Lycurgum, Solonem: Liberalitas Pelon, Tarquinium, & superiori ævo Medicos. Lubecæ fides peperit insignia Aquilæ tempore Friderici Ænobarbi. De aliis libens taceo.

VII.

Spectabimus alium fontem, unde Nobilitas defluxit. Intuebimur Christophorum Columbum, cui navigatio & prodigium illud directi novi orbis insignia addidit. Tulit sane rei laudabiliter peractæ præmium. Concessus indulgentia Regis Castellani globus decorus. Hæc indicia fuerunt veteris orbis emensi, & novi jam inventi. Etiam faustum sæpe ad simulacra gentilitia belli auspici-

B   cium

cium fuit. Sed hoc institutis Gentium voluntariis ac libero cuique populo libere relictum est, velit usurpare devictarum gentium insignia, nec ne? contra quam nuper putavit Auberius Gallus; qui nescio quas turbas dedit in hac parte. Constat alioqui, Augustum, superatis Cantabris, victoriae jure induisse insignia, & Cantabricæ gentis vetera illa extinxisse. Vid. Spondan. Epitomat. Baron. Sim. Majolus, Freherus ad P. de Andlo.

VIII.

Restat ultima Insignium causa, quam societatem facio gentis cum gente. Quid enim impedit, diversos Principes foedere arctiori jungi, & si utrinque ita visum est, intimioris amicitiae testandæ causa, mutuis insignibus uti? Hujusmodi societas inibat quondam inter Carolum M. & Regem Scotorum, eaque adeo ex causa communis insignium usus inter utrosque invaluit. Contextus gentilitius ex hiliis contra positus à Leone rubeo factus, ab Hectore Boethio traditur.

IX.

Hactenus de Insignium communium origine expositum est satis. Servabimus instituti formam,
&

& trademus nonnihil de insignibus sigillatim. Nempe hic sua cuique arridet opinio; quæ ubi semel occupaverit animum, id solum statuit, quod initio sibi persuadere coeperat. Sed hic quidam reperiuntur, nimis sane curiosi. Nos in id incumbemus, ut quædam eruamus, sed cum delectu, atque adeo citra superstitionem. Eminentissima virtutum Heroica est, à qua repeto primordia insignium concessorum. Solebant veteres iis, qui pro patria prælium subiissent, periculumque impendens propulsaissent, clypeum dedicare. Nec clypeum modo, sed qui pictis imaginibus rei præclarè gestæ testimonium esset. Haud dubie collimare eo voluit Poeta, dum scriberet:

*Mos erat antiquis, ut bellicæ castra secutis,
Nomina pro meritis, aptaque signa darent.*

Eodemque referre liceat illam Salustii sententiam. Sic se (ipse ait) hostem ferire, murum ascendere, conspici, dum tale facinus facere properaret: eas divitias, eamque bonam famam, magnam Nobilitatem putabat. Confer. Ulbald. ax. de Nobil. 14.

B 2

X.

Dabatur in bellum ituro clypeus, qui nullis plane ornamentis esset præditus. Eo fide pugnabat fortiter & specimen edebat virtutis, imaginibus quasi fortium facinorum testibus, clypeus distinguebatur. Et hic paratæ erat indicium Nobilitatis. Nec temere forte aut inconsulto hujusmodi imagines clypeis imprimebantur. Ut sua cujusque erant facinora, ita insignia exornabantur. Fingam esse quendam Horatium Coclitem. Is pugnando fortiter hostium Impetum sustineat, & resistat adeo, donec soluto post tergum ponte, hosti aditus intercludatur. Præmio certe dignus erit, & merebitur insignia virtutis. Ponam, concedi imagines, impediri insignia Leonis. Nota atque indicium erit exantlatorum periculorum, atque luculentissimum bellicæ virtutis argumentum. Dabo ornari magis galeam gentilem: fiet iis rebus, ut extrema galeæ impetum, arietis figura bellatorem designet. Nolim afferre exempla ubique obvia. Sed addo tantum, luxuriari ferme voluisse insignium usu veteres, cum quot arces subegissent, quot prælia commisissent, tot pictas imagines gestare placuisset. Alii circulis, alii aliis notis scuta sua distinguebant.

XI.

Vindicavi haecenus bello originem Nobilitatis, sed ea lege, ut Toga quoque venire debeat in hujus dignitatis partem. Nam belli æque ac pacis tempore emergere licet ac niti ad summa. Nec togæ adeo negatum est, quod fieri potest in sago. Duabus enim rebus Republicæ continentur; partim armis, partim legibus. Utrisque rebus & parari Nobilitas potest & retineri. Neque enim major Nobilitas à Marte, quam ab Apolline proficiscitur. Cur enim Musæ fraudarent hoc fructu? cur non eveherent suos cultores? Offerunt sane præmia & expromunt, & viam sæpe ad ipsa insignia pandunt. Etiam connubiis eo patuit via, & ad fastigium excelsius quandoque. Post Æneam Sylvium, Conradum Urspergensium, Fabricium & Reineccium scribit Peccensteinus, pervetustam Pflugiorum familiam ex Primislao Bohemo promanasse. Is enim supra septingentesimum vigesimo anno Croci Bohemiæ Ducis filiam, Libussæ nomine, conjugem sibi ascivit, eoque principali dignitate auctus fuit. Sic Bunaviorum prosapia, eodem auctore, originis

*Nobilitas
suo casu*

*litera dū
honoris*

connubiis

Pflugii

Dunavi

B 3 sua

suæ primordia refert ad principes Pedemontanos, Crevit bello & multa fortuna, donec Siciliae tur- bis implicata, ejusdem cum Imperatore Frideri- co II. calamitatis particeps fieret. Hinc molestia- rum, quas bellum continet, pertæsa mutavit sedes, ac apud Bohemos sibi novum domicilium elegit. Supervacuum hic ostendere est, ex Comitibus olim descendisse Nobiles, & Nobiles vicissim in Comitum esse provectorum fastigium.

XII.

Autore Sed quis conferre insignia possit, expeditum hic est dicere. Sequimur eorum partes, qui illud jus deferunt non recognoscenti superiorem. In sacratissimo Imperio Romano Cæsari hoc reser- vatum jus est. Ad Austriae vero Duces & Comites Palatinos privilegii titulo pervenit. De cætero qui impertiendorum insignium, iidem ex certa causa angendorum, imo ob gravius delictum imminu- endorum & forte etiam auferendorum jus habent. Triste hujus rei documentum Bironius, cui, irroga- ta sententia capitali, ablatum ordinis, qui militiae Spiritus S. dicitur, insigne, baculus item & pal- lium ac torques detracta. Buleng. Hist. lib. XI. & suppl.

suppl. Chytr. in Bir. ad A. 1602. Nempe adeò certum est, fontem insignium esse Majestatem, ut hinc jam manifestum sit satis, scuta, galeam, vittas, coronas, telamones principalis indulgentiæ beneficia esse, nec licere privatis ea sibi arrogare auctoritate privata.

XIII.

Opportunum, his inferere, utrum titulo consuetudinis, an usucapionis, an Lege beneficiaria, an donatione, an adoptione, an denique pactis conventis insignia transferantur? Verum id hoc loco decidere, nimis prolixum esset, & nostro instituto alienum. Sed nihilominus quærat, an plebejus *N* empto beneficio Nobili, ipse nobilis evadat? Dicemus cum Sinebaldo, non magis hunc nobilem fieri, quam illum, qui domum Consulis emit, consullem. Res enim hominibus accedunt, non res hominibus. Et vero quid manifestius, quam nobilitatem inesse personis, non rebus, neque adeo à rerum indole proficisci?

XIV.

Age nunc exponam, unde componatur gentilitium insigne. Constat autem parma, coloribus, galea,

galea, corona, metallo, vittis, & denique sustine-
tur fulcimentis quibusdam, quæ telamones vo-
cant. Atqui verò hic observandum est, quod mo-
nent scriptores armorum gentilitiorum. Cly-
peum Nobilibus attribuunt, tanquam insignis hæ-
reditarii testem; his, qui Nobiles non sunt, discum
quendam relinquunt, sub campi titulo expressum.
Diximus breviter, unde insignia conflentur: Re-
liquum est, ut de iis, quæ inferantur, laboremus.
Ac jam dudum receptum est, ut nomina Deorum
clypeos exornarent, eaque adeo ex causa Æneas,
cum arma Memnonis requisivisset, triplici ratione
utendum putaret. Primo clypei formam, deinde
literarum inscriptarum notas; postremo picti
Numinis effigiem inspexit. Huc vid. Taubm. ad
Virg. Æneid. l. i. v. 494. Demosthenes fortunam
in clypeo expresserat, ut Plutarchus autor est. Ex
Campano recenset Limnæus, clypei quoque si-
mulacrum à Geniis cœlestibus sumptum esse, id-
que Florentiorum imaginibus idem autor com-
probat, I. P. L. 6. c. 6. n. 92.

XV.

Qui hominis figuram usurpent, licet pauci re-
periantur, videas tamen, qui integri hominis, vi-
deas,

deas, qui dimidiati formam exhibeant. Obiter hic notes velim, integram hominis figuram media nobiliorem censi. Et hominis in insignibus pietati imaginem, multarum virtutum, præcipue Judicii ac denique fortunæ verfabilis effigiem esse. Annectam exemplum, cui fidem faciet Egra Bohemiæ civitas, quæ iconem hominis gestat, quæ patet ejus umbilicus. Einsideliorum gentile ornamentum Eremita conspicitur. De aliis referre alterius est loci.

Crisp. Delii

XVI.

Recitandum hic esset, cur animalium Imagines scuto fuerint inscriptæ. Sed cum pleraque horum abdita sint, aut incerta, de gentibus bellicosistantum ex Chassano referam, ab animatibus terribilibus insignia desumpsisse. Id de Romanis, Hunnis, Francis, Saxonibus passim obvium, eoque indicio futurum, populos hos minime molles, & contra asperos atque impavidos fuisse. Et cervus quidem celeritatem in rebus gerendis, ursus animi calorē signabat. Illuc VValvitzios refero, quorum in insignibus est cervus; huc Bernios & Bernstios quorum arma gentilia ursus exornat.

C

XVII.

XVII.

Neq; hic reddere intempestivum, etiam piscium imagines areæ gentilii insertas esse. Denuo utar exemplis, & referam de insignibus Telaviorum atque Karasiorum, qui piscibus utuntur. Trescavii anserem usurpant. Nec tantum integra animalia, sed partes sæpe eorum ad hunc usum adhibitas esse, documento sunt Hundii & Reckerodtii. Illi Caput equinum, hi alam, alii tulerunt aliorum membrorum simulacra. Præterea rerum vitæ expertium imagines ducunt Stoternheimii, Puchbergii, Pfortemii, quorum insigne exhibet dimidiam lunam. Quorum illi dimidiam lunam, hi flumen exhibent. Qui plura gestiunt videre exempla, requirant Libros Heraldicos, quos nostra lingua *Wapenbücher* vocamus.

XVIII.

Distingvimus suis quæque spatiis, & jam de iis ornamentis, quæ colores addunt, tradimus. Jam olim Tacitus scripsit, vetustissimos Germanos scuta sua lectissimis coloribus exornasse idque præcipuum cultum credidisse. De moribus Germ. Cap. 6. 4. Quo confer. Matth. Bernegg. quæst ad Tac.

Tac. XXIII. Vulgo quinque colorum genera de- *Colores*
signant. Quorum primus est albus, post eum ni-
ger, tum cœruleus, purpureus, postremo viridis.
Quos omnes ad brevia capita reducemus, & mo-
nebimus una, cæteras, tanquã minus principes, sub
iis comprehendi. Et Albus quidem color cæteros
præstat, ac metitur Insignium dignitatem; unde
Regula Heraldicis approbata, eo præstantiores
duci colores, quo magis ad album accedant. Ma-
xima albi coloris præstantia cernitur in eo, quod
ex ipso alii colores, ipse vero ex nullo alio fiat. Ad
hæc puritatis ratione Deo ipsi cœlestibusque hic
color electus est, & hominibus sæpe ad indican-
dam sinceritatem, prudentiamque assumtus. Ni-
ger vero ut albo posterior, ita Saturno assimila-
tur in Cœlo, Terræ inter Elementa, adamanti in-
ter lapides, ferro inter metalla, prudentiæ deniq;
inter virtutes.

XIX.

Pergimus in hoc gentilitio apparatu ad cœru-
leum colorem, cujus maxima dignitas in superiori
mundo apparet, si cœlum est serenum. Compa-
ratur Saphiro inter gemmas, Æri inter elementa,
violæ inter flores, castitatemque insuper denotat

C 2

&

& Justitiam atque sanctitatem. Purpureus inter
Elementa ignem, inter lapides hæmatiten, in cor-
pore humano sangvinem exprimit atque repræ-
sentat. In Regibus Majestatem jam à vetustissi-
mo tempore signavit, eoque regius hic creditus
color est, & nulli privatorum concessus. Sequitur
viridis, lætitiæ indicium, visuique omnium gratif-
simus, & spei vigorisque symbolum, quod in fru-
gibus, quarum maturitas expectatur, sit conspi-
cuus. Inter Stellas Venerem, inter fossilia hydrar-
gyrum, inter Elementa aquam, ex virtutibus ho-
norem atque comitatem exhibet.

XX.

Sed hæc mittimus, ut quimemores simus, no-
tatam hic jam olim esse nimiam quorundam cu-
riositatem à Viro insigni, Davide Blondello in o-
per. Geneal. Franc. T. 2. Itaque descendimus ad
galeam, quarum aliæ clausæ, *Stechhelm*/ aliæ a-
pertæ, *Thurnier-Helm* appellantur. Augenturque
hæ sæpe apud proceres pro numero ditionem,
exemplo gentibus familiari, & jamdudum quoq;
in Hispania probato. Præterea ut situs earum, ita
judicium de natalibus inde sumitur diversum.

Cum

Cum Galeæ ad sinistrâ situs, inserviat ad dignoscen-
dos legitimos &, quos dicimus, naturales, eoq; si tali
consilio positus mutetur, innuit nothum esse, qui
Galea ejusmodi utatur. Nam aut nothi paterna
insignia plane non gestant, aut gestant ad alium
situm inflexa, nisi consuetudine forte aliter fuerit
receptum, uti de Francia & Britannia autores con-
firmarunt. Ibi nothi, inquit Sinibaldus, in insi-
gnibus paternis barram (ut loqvuntur) ferunt,
transversam à sinistra parte ad dextram. Quid cum
Mm^o superiori tempore actum sit, non attinet re-
ferre, quod actis publicis pleraqve sint inserta. At
vero hic non est prætermittendum, galeam non
secus, atq; hætenus de scuto diximus, Variis ani-
malium rerumqve naturalium figuris exornari.
Cujus quidem causa non est alia, quam ejus, qui
insignia ex causa virtutis meritorumqve conces-
sit, publica autoritas.

XXI.

Venimus ad Coronas, quatenus gentilitiæ di-
gnitatis memoriam præ se ferunt; quæ tanto ma-
jorem dignitatē significabant, quanto conspectior
earum positus erat. Eminebantqve in hac parte

C 3

illæ

Corona

illæ, quæ à Summo ludorum Equestrium mode-
ratore animose decertantibus imponebantur. Cu-
jus originem ex antiquissima Græcia non pauci,
neque incerte deducunt. Estque hic ante oculos
Nobilis Tudesciorum familia coronæ ornamen-
to ab Augustis^{mo} Imperatore quondam aucta.

XXII.

Hinc subit recordatio plumarum cristarumque,
quarum etiam in phaleris gentilitiis prolixissimus
est usus & ad Americanos usque diffusa exempla.
Inter Cristas enituit olim ista, quæ tribus figuris
conum referentibus comprehenditur.

XXIII.

Nunc vittas ostendimus, quas tegmina, an la-
cinias, an fascias, an mappulas forte dicamus, nihil
prohibet, si spectemus fori Heraldici usum. In
Hispania, Italia earum Jovius, in Svevica Crusius,
in Hassica Fabronus, in Alsatia Herzogius memi-
nit, Saxonicas promisit Albinus, neque multo post
edidit. Exasse reddunt Germani & vocabulo per-
convenienti, jamque ubivis recepto, *Helmdecken*.
Illæque comparatæ ad dignitatem & indicandam
rei gestæ magnitudinem fuerunt.

XXIV.

XXIV.

Properamus ad finem, atque adeo telamones recensemus, quibus quasi fulcimentis opera gentilitia continentur. Sunt qui hic capient mysteriorum eruendorum occasiones, quos patimur suo abundare sensu, contenti monuisse, alios telamones desumi ex rebus caelestibus, alios ex humanis, aut similibus hujus generis. Hac pacto apud Pontificios invaluit consuetudo Divos inferendi, ut impleant telamonum vicem. Principibus quibusdam solenne est homines Sylvestres adsciscere ad gentilitiae hujus fabricae dignitatem.

XXV.

Ad extremum hic memoria dignum videtur, quod in componendis insignibus, ritus atque mores gentium admodum sint diversi. Itaque inspicienda populi cujusque consuetudo, locus etiam aestimandus, ubi imagines debent appingi. Praeterea Animalium illa simulacra exprimi oportet in eo statu, quem recipit eorum natura, quo eorum actiones sunt conspicuae magis. Atque hic cum in scuto, tum in Galea notandum, ut positus imaginum quadret, & naturalibus animantium proprietatibus atque actibus, qui à natura eorum proficiscuntur, potioribus apprimè conveniat. Piscis nunquam exprimatur quasi in aere hæreat, nec Columba pingetur, quasi natet in aqua. Sic ridebitur forte, qui Aquilam repraesentaverit ut sedentem, quam volantem aut ungvibus tenen-

ahm 4596

tenentem prædam, aut alas expandentem, pingi convenientius erat. Leo ut pedibus posticis nixus ac comparans se ad pugnam, multo aptius redditur, quam dormiens in Terra, aut alio fortasse modo, qui minus ex dignitate illius feræ, ac symboli adeo feram declarantis. Ex quo intelligitur omnes, quotquot imagines hujusmodi pingere volunt, reddere manifestissime debere præcipuas atque oculos hominum subeuntes sive proprietates, sive actiones animalium in signiores. Sed hoc quale sit, existimari facile potest. Coloris quoque ratio habenda est ex præscripto Heraldicarum Legum. Cedunt quippe sibi colores dignitate & loco, neque aliter pingi debent, quam id ex perpetua consuetudine observatur. Nam ut non sine nævo ponitur Metallum super metallum, ita nec sine vitio artis pingitur color supra colorem. Ex Wolfg. Lazii lib. 7. de migrat. gent. adducimus stirpem Ritterburgiorum, quorum insignia albo & atro coloribus ex transverso divisa antiquitus explendescebant. Sed priusquam faciam tractationis hujus finem, illud vel strictissime adhuc attingam, quod & plurimum illustrat Nobilitatem, & jus declarat veniendi ad equestres Judos. Qui honos uti magnus est, & primò armorum laude partus, ita ob omni ævo avitarum imaginum gloria æstimatus fuit. Hodie nemini eò ad eundi potestas, nisi doceat, insignia Nobilitatis à quatuor avis paternis & maternis ad se nascendi sorte transmissa esse. Hæc si spectanda præbeat, habet demum veniendi instrumentum, ac momentum ad hanc dignitatem maximum certissimumque. Formula solennium equestrium vulgo affertur à scriptoribus, qui dicuntur, torneamentorum. Plurima alia huic argumento pararem, si plene res Heraldicas componerè constituisssem.

V. D. 77

110

